

forandrede og heldigere Forhold. Man har jo udtalt et Ønske om en eventuel Revision af Tyendeloven, men jeg tror, at skal der begyndes fra den heldige Ende, saa er det netop den, vi staa ved her, at vi søge at skabe saa mange lykkelige og selvstændige Hjem som muligt. Jeg vil ingenlunde her sige, at Indsieder- og Lejestuerne ikke kunne have Betingelser for, at der derfra kan udgaa gode Tjenestefolk, men jeg tillader mig dog at udtale, at de have mindre Betingelser derfor end de Hjem, hvortil der er knyttet et Agerbrug, selv om det er meget lille, thi dette, at Børnene se, at baade Fader og Moder maa arbejde for at faa Udkommet paa den lille Jordlod, bidrager til at fremme Sparsommeligheden her frem for der, hvor de se, at alt, hvad der tjenes, gaar, som det kommer, og hvor Børnene mange Gange ere overladte til dem selv. Ogsaa i den Retning hilser jeg Lovforslaget med Glæde, fordi jeg føler det som min Overbevisning, at det vil bidrage mægtigt til at hemme den Utilfredshedens Aand, som ellers gør sig gældende og søger at gøre sig gældende ude omkring i Befolkningen, og under hvilken det danske Landbrug ogsaa maa arbejde meget tvungent. Men ogsaa i en anden Retning vil jeg betegne det som et stort Fremskridt, om det kan lykkes at faa dette Lovforslag gennemført. Som det for Resten alt blev paapeget af det ærede Medlem fra Fyn (Johansen), har man bestemte Eksempler paa, at medens Priserne paa de større Landejendomme ere nedadgaende, viser det sig netop, at Priserne paa de mindre Landejendomme holde sig trods de daarligere Tider.

Endnu i en Retning tror jeg, at dette Lovforslag vil have en stor Betydning til Held for Landbruget. Vi, som have beskæftiget os med Landbrug i en Aarrække, have gjort den Erfaring, at vi have maattet gøre Svingning paa Svingning for at følge med i Tidens Udvikling, vi have maattet gaa over fra Kornsalgsperioden til Fedning, til Mejeridrift, til Svinehold, og vi vide alle, at det er under daarlige og ugunstige Forhold, vi ogsaa paa disse Omraader arbejde i disse Tider. Der kunde være meget, der tyder i Retning af, at en ny Svingning kunde være i Anmarsch. Hvad det nu kan være for en Svingning, vi skulle til at gøre, derom kunne naturligvis Meningerne være delte, men jeg har den Tro, at Svingningen noget vil gaa i Retning af at gøre ikke mindst de jyske Landbrug til et Slags Amagerland for de store engelske Fabrikbyer, med Henblik

paa den nære Forbindelsesvej, vi have over Esbjerg, og dersom det sker, hvad jeg tror og har Tro paa ikke ligger fjern, da er der vist ikke nogen, der har større Betingelser for at komme til at spille en Rolle end netop de smaa Jordbrug. Skal det derfor blive en Lovgivning til Fordel for det danske Folk og for Danmark, tror jeg, vi gøre rigtigt i at skabe Betingelser for, at der kan blive saa mange smaa Husmandsbrug, som det paa nogen Maade er muligt.

Det er blevet hævdet fra forskellige Sider, at en Størrelse for disse Husmandsbrug af 2 à 3 Tønder Land ikke er tilstrækkelig til, at en Familie kunde leve derpaa; men dersom der næres Tvivl derom, maa jeg beklage, at man i de Egne, hvorfra Tvivlen rejses, ikke er kommen videre i Fremskridt i Husmandsbruget, end at en Familie ikke kan leve deraf, thi jeg har i min egen Egn ikke faa, men mange Eksempler, der kunne vise, at man netop saa udmærket kan leve, endda med ikke smaa Familjer, paa Jordlodder paa baade 2 og 3 Tønder Land. Det er blevet hævdet, at det var bedre, om Brugene bleve saa store, at der kunde holdes 1 Hest og 2—3 Køer. Ja, jeg har nu en anden Opfattelse efter min beskedne Mening, og jeg har ikke saa ringe Erfaring med Hensyn til Husmandsbrugs Dyrkning, idet jeg i næsten 20 Aar har været Dommer for Husmandsbrug. Naar vi ere komne ud for at bedømme Husmandsbrug og ere komne til at staa over for et Husmandsbrug, hvor Trækraften er Køer, og et andet, hvor Trækraften er en Hest, har jeg gjort den Erfaring, at det er to forskellige Husmandsbrug, man kommer til at bedømme, der hersker en ganske anden Aand og Tone i det Brug, hvor Trækraften er Køer, end der, hvor den er en Hest, og det viser sig ogsaa, at de første kunne drives meget mere vidtrækkende i Produktionsevne end de Husmandsbrug, hvor Trækraften er en Hest. Jeg tror saaledes, at dersom vi virkelig skulle skabe Lykke for de smaa i Samfundet, kunne vi saa trøstigt og rolig blive ved det Areal, som er angivet i Loven.

Nu er jeg ingenlunde blind for, at det vil komme til at koste mange Penge. Der nævnes i Loven 4 Mill. Kr. om Aaret, og det blev sagt af den ærede Ordfører for Flertallet i dette Ting (Koch), at det var for mange Penge at ofre paa denne Sag. Ja, det kan jo afhænge af, hvorledes man ser paa Forholdene. Jeg tror dog, at man i Virkeligheden ikke kan ofre for meget paa denne Konto, idet jeg føler mig over-